

Toivo Kuula

7.7.1883 – 18.5.1918

TOIVO TIMOTEUS KUULA SYNTYI 7. heinäkuuta 1883 Alavuden Vehkakoskella.

Ajan tavan mukaan hänen äitinsä, Susanna (o.s. Vehkakoski), synnytti esikoisensa lapsuudenkodissaan. Toivon Kuulan isä, Matti Taikinamäki, oli kotoisin naapuripitäjästä Töysästä. Poikansa syntymän aikoihin hän oli Vaasan varuskunnassa töissä. Matti Taikinamäki nimettiin Kuulaksi hänen astuessaan armeijan leipiin. Hän toimi myöhemmin mm. lestadiolaissaarnaajana. Perheessä oli 8 lasta, joista 4 kuoli pienenä.

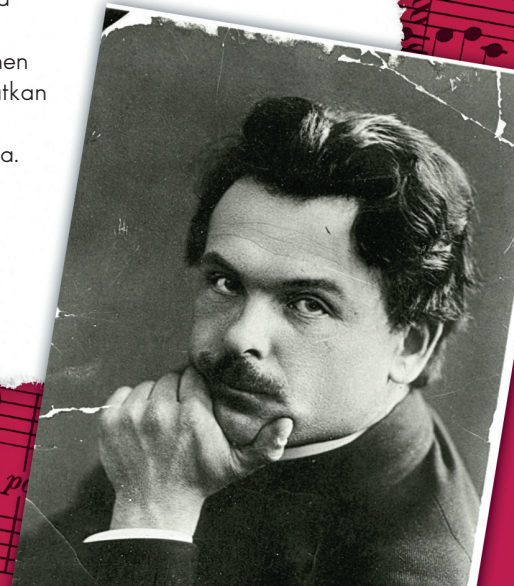
TOIVO SAI JO LAPSUUDESSAAN musiikillisia vaikutteita isän laulamien ja soittamien hengellisten laulujen myötä. Toivo opetteli myös soittamista kotiharmonilla.

TOIVO KUULA OPISKELI MUSIIKKIA Helsingin musiikkiopistossa (myöhemmin Sibelius-Akatemia) vuosina 1900-1903 opettajinaan Viktor Novacek (viulu) ja Martin Wegelius (teoria ja sävellys). Kuula joutui varojen puutteessa keskeyttämään opinnot. Ensimmäiset merkittävät yksinlaulut Aamulaulu ja Syystunnelma syntyivät jo ennen kuin hän pääsi uudelleen jatkamaan opintojaan Helsingissä tammikuussa 1906 hänelle järjestetyn lainan turvin. Lainan suositukset kirjoitti säveltäjä Selim Palmgren, joka tutustui Kuulan sävellyksiin ja kehotti niiden perusteella tätä jatkamaan opintojaan.

KUULA AVIOITUI VUONNA 1905 luokkatoverinsa Rauha Nelimarkan (Silja Valo) kanssa. Heille syntyi lapsi Aune, joka kuoli pian syntymänsä jälkeen. Syksystä 1907 puoliset asuivat erillään. Toivo Kuula keräsi vuoden 1907 kesällä 262 kansanlaulua ja 34 polskaa Etelä-Pohjanmaalta Etelä-Pohjanmaan Kotiseutuyhdistyksen apurahan turvin.

TOIVO KUULAN ENSIMMÄISET MERKITTÄVÄT yksinlaulut Tuijotin tulehen kauan ja Suutelo syntyivät keväällä 1907 samaan aikaan viulusionaatin kanssa. Seuraavan talven aikana Kuula sävelsi pianotrion sekä yksinlaulut Kesäyö kirkkomaalla ja Epilogi. Ne kuultiin hänen sävellyskonsertissaan 7.10.1908 yhdessä pianotrion ja viulusionaatin kanssa. Konsertti oli suuri menestys ja arvosteluissa katsottiin jopa, että Kuulan edellä oli enää Jean Sibelius. Toivo Kuula opiskeli Jean Sibeliuksen oppilaana keväällä 1908 lyhyen ajan. Sibelius auttoi Kuulaa saamaan suuren stipendin opiskelua varten Bolognassa, jonne Kuula lähti samana vuonna opiskelemaan Enrico Bossin ja Luigi Torghin johdolla. Toivo Kuula opiskeli keväällä 1909 orkesterinjohtoa Leipzigin opettajanaan Hans Sitt. Talven 1909-1910 Kuula jatkoi sävellysofinoja Pariisissa yksityisesti Marcel Labeyn johdolla. Pariisissa Kuula viimeisteli eheimmän suurimuotoisen teoksensa Orjan poika sopraanolle, baritonille, kuorolle ja orkesterille.

KUULA TOIMI VUOSINA 1910-1911 KAPELLIMESTARINA OULUSSA, Soitannollisen Seuran Orkesterissa. Kuula teki opintomatkan keväällä 1912 Berliiniin, jossa syntyi teos Impi ja Pajarin poika sopraanolle ja orkesterille. Samana vuonna hän sävelsi runsaasti yksinlauluja mm. Sinipiika, Ave Maria, Kohtalo, Jääkukia ja Heidezauber. Vuosina 1912-1914 ja 1914-1915 Toivo Kuula toimi Helsingin Filharmonisen Orkesterin apulaiskapellimestarina yhdessä hyvän ystävänsä, Leevi Madetojan kanssa. Kun apulaiskapellimestarin virka Helsingissä lakkautettiin, Kuula toimi vapaana taiteilijana ja kiersi Suomessa konsertoimassa yhdessä vaimonsa, sopraano Alma Kuulan (o.s. Silventoinen) kanssa. Maaliskuussa 1913 Kuula ja Silventoinen tekivät konserttimatkan Pietariin. Samana keväänä Toivo Kuula teki opintomatkan Pariisiin, ja avioero Silja Kuulasta tuli lainvoimaiseksi. Toivo Kuula avioitui Alma Silventoinen kanssa huhtikuussa 1914 Lappeenrannan Skinnarilanhovissa.

Piano

Laulu

ag in

knine

äyvi

Smk.
Rmk.

-Rmk.1.50.

cresc.poco a po

JOULUKUUN 8.PÄIVÄNÄ 1915 JUHLITTIIN JEAN SIBELIUKSEN

50-vuotissyntymäpäivää Helsingin Yliopiston Juhlasalissa.

Toivo Kuula piti tilaisuudessa ihailemalleen mestarille puheen, josta ohessa on otteita: "Kun saimme kuulla nerokkaita sävellyksiänne, opimme huomaamaan, mikä on suomalainen sävel ja mitenkä [...] (siitä) löytyi sydäntä ja syvyyttä niin mahdottoman runsaasti silloin, kun sitä oli hyväksensä käyttänyt mestarin käsi. [...] Tuntemme senkin, että hiihdämme vain sitä latua, jonka Te olette aukaisseet ja on meidän ihailumme sanomattoman suuri Teitä, rohkeata miestä kohtaan, joka ensiksi korpeen hiihditte. Pyydän siis täten nuoremman säveltäjäpolven nimessä lausua Teille kiittolisuutemme ja rajattoman ihailumme."

VUONNA 1915 KUULA SÄVELSI KUOROMUSIIKKIA, näytelmämusiikkia ja luonnosteli kirkkomusiikkiteosta Stabat Mater. Samana vuonna näkivät päivänvalon yksinlaulut Tule armaani ja Paimenet. Vuonna 1916 Toivo Kuula kutsuttiin Viipurin Musiikin Ystävien orkesterin kapellimestariksi. Hän oli myös vuonna 1917 perustetun Suomen Säveltäjien Liiton (SSL) perustajajäsen. Vuonna 1917 Toivo ja Alma Kuulalle syntyi tytär Sinikka, josta myöhemmin tuli tunnettu pianotaiteilija.

TOIVO KUULA SUUNNITTELI SÄVELTÄVÄNSÄ OPPERAN LEMMINKÄINEN, orkesterisarjan Aleksis Kiven runoon Sydämeni laulu sekä balettimusiikkia Juhani Ahon näytelmään Karhunpeijaiset. Suunnitelmat jäivät toteutumatta, kun Kuula koki kohtalonsa vapunaattona 1918 Viipurissa. Häntä ammuttiin epäselvissä olosuhteissa päähän Valkoisten voitonjuhlissa. Toivo Kuula kuoli saamiinsa vammoihin 18.5.1918 Viipurin lääninsairaalassa vain 34-vuotiaana. Toivo Kuula on haudattu Helsinkiin, Hietaniemen hautausmaalle.

TOIVO KUULAN HAUTAJAISPÄIVÄNÄ 28. TOUKOKUUTA Sibelius kirjoitti päiväkirjaansa: I dag nedbäddas vännen Toivo Kuula i den kalla jorden. Huru oändligt sorgligt är ej denna konstnärslott! Mycket arbete, begåfning och mod - lifsmod - och sedan allt slut. (Tänään peitetään ystävä Toivo Kuula maan kylmään poveen. Kuinka äärettömän surullinen onkaan tämä taiteilijakohtalo. Paljon työtä, lahjakkuutta ja rohkeutta – elämän rohkeutta – ja sen jälkeen kaikki on lopussa.)

SÄVELTÄJÄNÄ TOIVO KUULA edusti varhaistuotannossaan kansallisromantiikkaa, mutta otti myöhemmin aineksia myös uudesta ranskalaisesta musiikista. Erityisen merkittävä Toivo Kuula oli laulusäveltäjänä. Sekä hänen yksinlaulunsa että kuorolaulunsa ovat edelleen suosiossa. Toivo Kuulan vokaalituotanto sisältää yli 70 kuoroteosta ja -sovitusta, noin 30 yksinlaulua, 12 kansanlaulusovitusta lauluäänelle ja pianolle, sekä viisi suurta teosta orkesterille ja kuorolle/solisteille, kolme orkesterilaulusävellystä ja kaksi orkesterilaulusovitusta. Lisäksi hän on säveltänyt viulu- ja pianokappaleita, orkesterimusiikkia, näyttämömusiikkia, kamarimusiikkia ja sovituksia erilaisille kokoonpanoille.

Toivo Kuulan täydellinen teosluettelo löytyy mm. Teoston sivuilta osoitteessa:

<http://www.teosto.fi/kuula/kuula.html>

Lähteet:

Wikipedia

Koivisto, Juhani: Tuijotin tulehen kauan - Toivo Kuulan lyhyt ja kiihkeä elämä. WSOY 2008.

Sinikka Kuula-Marttisen kirjoitukset isästään

YLE Teema: Sininen Laulu - Suomen taiteiden tarina -verkkosivusto

Kuula Seuran -verkkosivut

Kansalliskirjasto.fi:n verkkonäyttely Kuulasta

Sibelius-Akatemian Musiikinhistoria verkossa -sivusto

Toivo Kuulan sävellykset Teoston verkkosivulla

